

ÎNCHEIERE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Oleg Sternioală
Judecătorii Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Primăria municipiului Chișinău,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Fiodor Madan împotriva Primăriei municipiului Chișinău privind anularea actului administrativ și recuperarea valorii bunurilor pierdute,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Primăria municipiului Chișinău și menținută hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 31 octombrie 2016,

c o n s t a t ă:

La data de 03 iunie 2016 Fiodor Madan s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Chișinău privind anularea actului administrativ și recuperarea valorii bunurilor pierdute.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin decizia nr. 5 din 18 martie 2013, în baza art. 12; 121 al Legii nr. 1225 din 18 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Hotărârii Guvernului nr. 627 din 05 iunie 2007 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice cât și în temeiul procesului-verbal nr. 5 din data de 18 martie 2013 al Comisiei municipale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensațiilor în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice (în continuare Comisia municipală), s-a decis de a admite cererea lui Fiodor Madan, moștenitor al averii Zinoviei Madan, privind recuperarea valorii bunurilor pierdute în legătură cu represiunile politice și s-a dispus achitarea valorii averii confiscate în sumă de 403 675 lei.

A menționat că prin decizia nr. 9 din 19 ianuarie 2015, Comisia municipală a decis în conformitate cu hotărârea Curții de Conturi nr. 23 din 16 mai 2014, să suspende achitarea compensațiilor pentru persoanele în privința cărora au fost luate decizii ale comisiei privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor

politice, precum și achitarea compensațiilor în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice.

A indicat că data de 18 februarie 2016 reclamantul Fiodor Madan a înaintat către Primăria municipiului Chișinău o cerere prin care a solicitat să i se elibereze spre cunoștință decizia privind suspendarea achitărilor.

A susținut că achitarea compensației a fost suspendată din motive neîntemeiate, iar comisia care a suspendat decizia nu a invocat nici o normă materială sau un temei legal în baza căruia urmează a fi dispusă suspendarea achitării compensațiilor.

A mai susținut că toate actele care au stat la baza emiterii deciziei de achitare a compensațiilor conțin date doveditoare, pertinente privind situația reală, precum și raportul de expertiză a valorii bunurilor confiscate a fost făcute în conformitate cu legea, însă drep răspuns la cererea prealabilă, Primăria municipiului Chișinău a declarat că, decizia nr. 9 din 19 ianuarie 2015 este una valabilă și întemeiată, motive de anulare a acesteia nu sunt.

A solicitat anularea deciziei nr. 9 din 19 ianuarie 2015 și recuperarea valorii bunurilor pierdute prin compensare.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 31 octombrie 2016 acțiunea a fost admisă parțial. A fost anulată decizia nr. 9 din 19 ianuarie 2015 a Comisiei municipale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensațiilor în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, în partea ce ține de suspendarea achitării compensației lui Madan Fiodor dispuse prin decizia nr. 5 din 18 martie 2013, cu reluarea achitării compensației.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, art. 12¹ din Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, cu modificările și completările ulterioare expres prevede că, cererile de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestora prin achitarea de compensații sânt examinate de comisiile speciale create de autoritățile administrației publice locale a raioanelor, municipiilor Chișinău și Bălți, unității teritoriale autonome Găgăuzia, în al căror teritoriu persoanele reabilite au domiciliat la momentul reprimării. Comisia identifică bunurile ce urmează a fi restituite și determină valoarea acestora în baza documentelor ce atestă confiscarea, naționalizarea bunurilor sau scoaterea lor în orice alt mod din posesie, documente eliberate de arhive și de alte instituții abilitate, ori în baza altor probe legale.

Astfel, prima instanță a reținut că, Fiodor Madan s-a conformat prevederilor legale citate, iar din actele pricinii rezultă parcurgerea consecutivă de către acesta a pașilor stabiliți în aceste texte de lege, fiind depusă diligența necesară în vederea respectării prevederilor menționate.

De asemenea prima instanță a remarcat că, prin decizia nr. 9 din 19 ianuarie 2015 adoptată în baza hotărârii Curții de Conturi nr. 23 din 16 mai 2014, Comisia municipală a decis suspendarea achitării compensațiilor pentru persoanele în privința cărora au fost luate decizii ale comisiei, deoarece în rapoartele de evaluare a imobilelor nu este stabilit legal volumul imobilului evaluat.

Prima instanță a reținut că hotărârii Curții de Conturi nr. 23 din 16 mai 2014 nu îi vizează pe Fiodor Madan, deoarece nu au fost stabilite încălcări în raportul de evaluarea bunurilor naționalizate ce au aparținut familiei reclamantului Fiodor Madan, dar vizează

unele lacune în activitatea comisiilor speciale ale administrației publice locale la acordarea compensațiilor în baza declarațiilor martorilor, cu nerespectarea normelor de procedură legală, dar aceasta are menirea de a stopa pentru viitor eventuale încălcări la evaluarea bunurilor și stabilirea valorii acestora, or prin acest act nu s-a dispus sistarea plăților în raport cu Madan Fiodor sau restituirea sumelor achitate ultimului.

Totodată, prima instanța a stabilit că decizia nr. 5 din 18 martie 2013 privind admiterea cererii reclamantului Madan Fiodor, moștenitor al averii Zinoviei Madan și achitarea valorii averii confiscate în sumă de 403 675 lei, constituie o creanță exigibilă, protejată de art. 1 Protocolul 1, adițional la CEDO, care nu mai poate fi modificată sau anulată.

A constatat prima instanță că decizia nr. 5 din 18 martie 2013 a devenit executorie în temeiul pct. 6.1 din Regulamentul comisiei municipale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensațiilor în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 13/6 din 27 decembrie 2007, a căpătat putere legală ca urmare a nesupunerii ei controlului obligatoriu de legalitate în temeiul art. 64 alin. (1) lit. e) din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 și a fost suspendată neîntemeiat prin decizia nr. 9 din 19 ianuarie 2015.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017 a fost respins apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 11 ianuarie 2018 Primăria mun. Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece instanțele judecătorești nu au ținut cont de faptul că prezentul litigiu nu ține de competența Primăriei mun. Chișinău, iar instanța eronat a pus în sarcina Primăriei mun. Chișinău anularea deciziei nr. 9 din 19 ianuarie 2015 a Comisiei municipale privind restituirea valorii bunurilor, în partea ce ține de suspendarea achitării compensației lui Fiodor Madan dispusă prin decizia nr. 5 din 18 martie 2013, cu reluarea achitării compensației, Comisia fiind constituită de către Consiliul municipal Chișinău, nu este clar cum ar putea Primăria mun. Chișinău să execute hotărârea primei instanțe.

A menționat că instanțele inferioare nu au ținut cont de faptul că decizia nr. 9 din 19 ianuarie 2015, cu referire la suspendarea achitării intimatului a compensației stabilite prin decizia nr. 5 din 18 martie 2013, a fost adoptată până la prezentarea informației legale privind volumul construcțiilor pentru care solicită achitarea compensației, iar decizia în cauză a fost adoptată în urma controlului efectuat de auditorii Curții de Conturi asupra corectitudinii gestionării mijloacelor financiare bugetare alocate pentru achitarea compensațiilor foștilor represați politici, care au constatat că unele decizii ale Comisiei municipale au fost adoptate cu încălcarea normelor legale.

A indicat că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerație că obiectul nu a fost evaluat, deoarece declarațiile martorilor efectuate la notari Curtea de Conturi le-a considerat ilegale, iar intimatul nu a prezentat informații legale privind volumul construcțiilor pentru care se solicită achitarea compensației.

A reținut ca neîntemeiată argumentarea instanței de apel cu privire la anularea deciziei Comisiei speciale nr.9 din 19 ianuarie 2015, cu privire la suspendarea achitării compensației lui Fiodor Madan pe motiv că nu ar fi depistate erori la stabilirea compensației, or, la examinarea cauzei s-a făcut trimitere la hotărârea Curții de Conturi nr. 23 din 16 mai 2014.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilit cu certitudine momentul comunicării recurenței a copiei deciziei contestate.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito versus Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer versus Germania, 22 martie 2016), pe când în recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Primăria municipiului Chișinău se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic